

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра германської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

“ _____ Ф.Б.Жильцов
_____ 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

напрямок підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (німецька)

Інститут Філології

2016 – 2017

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02156554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>2484</u>	
<i>Жильцов</i> (підпис)	(прізвище, ініціали)
« _____ »	20 <i>10</i>

Робоча програма «Історія німецької мови» для студентів III курсу за напрямом підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (німецька), галузі знань 0203 Гуманітарні науки, 2016 року – 28 с.

Розробники: Шапочкіна Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри германської філології; Драч Наталія Євстафіївна, викладач кафедри германської філології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри германської філології

Протокол від "21" вересня 2016 року № 2

Завідувач кафедри германської філології

(Буніятова І.Р.)

Структура програми типова.
Години відповідають навчальному плану.

Заступник директора Інституту філології
з науково-методичної та навчальної роботи

(Заяць Л.І.)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни.	9
III. Програма	10
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Історія німецької мови»	12
V. Плани семінарських занять.	13
VI. Завдання для самостійної роботи.	15
Карта самостійної роботи бакалавра.	19
VII. Система поточного та підсумкового контролю.	21
VIII. Методи навчання.	24
IX. Методичне забезпечення курсу	24
X. Рекомендована література	
Основна.	25
Додаткова.	26

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Історія німецької мови» розроблено кафедрою германських мов на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для всіх спеціальностей денної форми навчання.

Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Історія німецької мови», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

«Історія німецької мови» є складовою частиною дисциплін лінгвістичного циклу нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців-лінгвістів вищої кваліфікації, зокрема: опанування системою знань про закономірності історико-лінгвістичних процесів, що відбуваються в системі німецької мови, професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі лінгвістики відповідно до вітчизняних та європейських стандартів; основи управління педагогічним процесом у вищому навчальному закладі; форми, методи і засоби формування особистості майбутнього фахівця; професійно-педагогічну діяльність викладача вищої школи.

Розвиток мови є складним історичним процесом. Дослідження цього процесу дозволить не тільки проаналізувати зміни, що відбуваються в граматичній, фонетичній, лексичній та графічній системах німецької мови, але й виявити роль екстралінгвістичних факторів, що обумовлюють ці зміни.

Курс історії німецької мови передбачає вироблення у студентів чіткої уяви про тенденції розвитку німецької мови та формування у них знань про закономірності функціонування німецької мови у взаємодії з іншими мовними підсистемами. Курс «Історія німецької мови» є науковим обґрунтуванням практичного курсу німецької мови і спирається також на курси: "Вступ до

мовознавства", "Теоретична граматика", "Лексикологія", "Теоретична фонетика".

Курс історії німецької мови побудований у синхронному плані і його **метою** є висвітлення основних періодів розвитку німецької мови: від старонімецького періоду до сучасної німецької літературної мови; розкрити закономірності розвитку освіти, процесу навчання і виховання студентської молоді, її наукової і професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; розроблення на цій основі підходів щодо удосконалення системи формування психолого-педагогічної готовності бакалаврів до викладацької та науково-педагогічної діяльності з іноземної мови. Дисципліна «Історія німецької мови» входить у систему предметної підготовки майбутнього фахівця. Даний курс займає важливе місце у системі підготовки вчителя німецької мови.

Завдання курсу:

- виробити у студентів систематичні знання про формальну й змістову структуру елементів фонетичної, лексичної, граматичної підсистем у взаємозв'язку з іншими підсистемами мови в історичному аспекті;
- навчити студентів розуміти, яким чином відбувалися історичні зміни в німецькій мові на всіх періодах її розвитку;
- ознайомити студентів з понятійним апаратом історії мови, дискусійними проблемами, концепціями, представленими у працях видатних вітчизняних та зарубіжних лінгвістів;
- навчити студентів застосовувати найбільш ефективні методи аналізу матеріалу з історії німецької мови і використовувати на практиці теоретичні знання;

- допомогти студентам через теоретичні узагальнення та усвідомлення зв'язків і взаємовпливу мовних одиниць і явищ, глибоко і свідомо опанувати мовленнєві закономірності й удосконалити практичне володіння мовою.

Теоретичний курс історії німецької мови будується за принципом лекційно-семінарських занять німецькою мовою. Теми, які обговорюються на семінарах, передбачаються робочою програмою. Окремі теми курсу опрацьовуються студентами самостійно за допомогою рекомендованої літератури, методичних матеріалів та окремих посібників.

Після закінчення курсу студенти повинні **вміти**:

- орієнтуватися в основних положеннях та поняттях дисципліни «Історія німецької мови»;
- мати уявлення про розвиток німецької мови, починаючи від німецьких діалектів та закінчуючи усталеними нормами сучасної німецької літературної мови;
- знати основні закони розвитку мови та її етапи, володіти основними історичними поняттями фонетики,граматики, лексикології, знати пам'ятки літератури і вміти користуватися словником для перекладу текстів різних періодів розвитку німецької мови.

Контроль знань студентів здійснюється опитуванням на семінарських заняттях, бесідою по темах, опрацьованих студентами самостійно, під час захисту індивідуальних навчально-дослідних завдань. Курс завершується модульною контрольною роботою у вигляді тесту з історії німецької мови.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: процес навчання та виховання студентів вищого навчального закладу в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні, формування особистості фахівця вищої кваліфікації.

Курс:	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>3 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>108 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>2 години</i></p>	<p>Галузь знань 0203 Гуманітарні науки (шифр і назва)</p> <p>Напрямок підготовки 6.020303 Філологія (мова і література (англійська)) (шифр і назва)</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Бакалавр»</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: <i>3.</i></p> <p>Семестр: <i>5.</i></p> <p>Аудиторні заняття: <i>28 години, з них:</i> Лекції (теоретична підготовка): <i>16 год.</i> Практичні заняття: <i>12 год.</i></p> <p>Самостійна робота: <i>40 год.</i></p> <p>Модульний контроль: <i>4 год.</i></p> <p>Семестровий контроль: <i>36 год.</i></p> <p>Вид контролю: <u>екзамен</u></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теоретичних розділів	Кількість годин
-----------------------------------	------------------------

	Разом	Аудиторних	Лекції	Семінарські	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль 1	Основні положення історії німецької мови					
Основні поняття історії німецької мови		2	2		4	
Історичні зміни німецької мови: лексичний, граматичний та фонетичні аспекти.		4	2	2	4	
Періодизація історії німецької мови.		4	2	2	6	
Морфологічна та синтаксична системи старонімецької мови.		4	2	2	4	2
	34	14	8	6	18	2
Змістовий модуль 2	Періоди розвитку німецької мови					
Морфологічна система середньонімецької мови.		2	2		6	
Синтаксична система середньонімецької мови.		4	2	2	4	
Новітньонімецький період. Морфологічний та синтаксичний аспекти.		4	2	2	6	
Тенденції розвитку сучасної німецької мови.		4	2	2	6	2
	38	14	8	6	22	2
Семестровий контроль	36					
Разом	108	28	16	12	40	4

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Основні положення історії німецької мови

Історія німецької мови як наука. Історія мови в системі лінгвістичних та нелінгвістичних дисциплін. Зв'язок із іншими науками. Предмет історії мови. Основні закони історичного розвитку німецької мови. Порівняльно-історичний метод вивчення мов. Історичний розвиток німецької мови у загальному аспекті. Індоевропейська мова та її особливості. Виокремлення германської мови. Західногерманські племена та франкська держава. Історія слова «deutsch».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Періоди розвитку німецької мови

Формування фонетичної, лексичної та граматичної систем мови за періодами: давньонімецький, середньонімецький, ранньонімецький та сучасний німецький періоди. Розвиток орфографії. Розвиток та збагачення словникового складу (слововідтворення, словоскладання, запозичення). Морфологія та синтаксис в історичному аспекті від старонімецького періоду до сучасності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Основні положення історії німецької мови

Лекції 1. Основні поняття історії мови. Grundbegriffe der Sprachentwicklung. (2 год.)

Основні поняття теми:

Історія мови як наука, історія мови у системі лінгвістичних та нелінгвістичних дисциплін, зв'язок з іншими науками, предмет історії мови, основні закони історичного розвитку мови, порівняльно-історичний метод вивчення іноземних мов.

Лекції 2. Історичні зміни в німецькій мові: лексичний граматичний та фонетичний аспекти. Historische Veränderungen der deutschen Sprache: lexische, grammatische und phonetische Aspekte. (2 год.)

Основні поняття теми:

Індоєвропейська мова та її мовні особливості, процес виокремлення старонімецької мови, західно германські племена та франкська держава, історичний розвиток слова «deutsch», перший та другий перебіг голосних, мова Мартіна Лютера, утворення писемної норми.

Лекції 3. Періодизація німецької історії. Класифікація старонімецького періоду розвитку німецької мови. Periodisierung der deutschen Sprachgeschichte. Althochdeutsch.(2 год.)

Основні поняття теми:

Фонологічна система старонімецької мови. Норми вимови. Літературні пам'ятки старонімецького періоду.

Лекції 4. Морфологічна система старонімецької мови.**Розвиток старонімецьких дієслів.****Morphologisches System im ahd. Die althochdeutschen Verben. (2 год.)****Основні поняття теми:**

Морфологічна система старонімецької мови: іменник, прикметник, дієслово, займенник, прийменник, артикль, частка, прислівник, числівник.

Синтаксична система старонімецької мови: просте та складне речення.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Періоди розвитку німецької мови

Лекції 5. Середньонімецький період. Розвиток дієслів.

Vom Althochdeutschen zum Mittelhochdeutschen.

Verben in Mittelhochdeutschen.(2 год.)

Основні поняття теми:

Фонологічна система середньонімецького періоду. Морфологічна система середньонімецької мови: дієслово, часові форми дієслів.

Лекції 6. Середньонімецький період. Морфологічний та

синтаксичний аспекти. Das Mittelhochdeutsch.

Morphologische und syntaktische Aspekte.(2 год.)

Основні поняття теми:

Морфологічна система середньонімецької мови: іменник, прикметник, займенник, прийменник, артикль, частка, прислівник, числівник.

Синтаксична система середньонімецької мови: просте та складне речення.

Лекції 7. Новітньонімецький період. Морфологічний

та синтаксичний аспекти.

Vom Mittelhochdeutschen zum Neuhochdeutschen.

Morphologische und syntaktische Aspekte. (2 год.)

Основні поняття теми:

Морфологічна система новітньої німецької мови: іменник, прикметник, дієслово,

займенник, прийменник, артикль, частка, прислівник, числівник.

Синтаксична система новітньої німецької мови: просте та складне речення.

Лекції 8. Тенденції розвитку сучасної німецької мови.

Entwicklungstendenzen im heutigen Deutsch.(2 год.)

Основні поняття теми:

Морфологічна система сучасної німецької мови: іменник, прикметник, дієслово,

займенник, прийменник, артикль, частка, прислівник, числівник.

Синтаксична система сучасної німецької мови: просте та складне речення.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Історія мови»

Разом - 108 год., лекції – 16 год., семінари – 12 год., самостійна робота – 40 год., МК – 4 год., підсумковий контроль – екзамен

5 семестр

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI
Модулі	Змістовий модуль I								Змістовий модуль II							
Назва модуля	Основні положення історії німецької мови								Періоди розвитку німецької мови							
Кількість балів за модуль	62 бали								62 бали							
Лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)				5 (1 бал)	6 (1 бал)		7 (1 бал)		8 (1 бал)			
Теми лекцій	Основні поняття історії мови.	Історичні зміни в німецькій мові. лексичний грамаітичний та фонетичний аспекти.	Періодизація німецької історії. Класифікація старонімецького періоду розвитку німецької мови.	Морфологічна система старонімецької мови. Розвиток старонімецьких дієслів.				Середньонімецький період. Розвиток дієслів.	Середньо німецький період. Морфологічний аспект. Синтаксичний аспекти.		Новітньонімецький період. Морфологічний аспект. Синтаксичний аспект.		Тенденції розвитку сучасної німецької мови.			
Теми семінарських занять		Історія мови як наука Індоєвропейська мова та виокремлення германської мови.	Виникнення і розвиток німецької мови (від старонімецької до сучасної мови).	Становлення фонетичної системи німецької мови. Формування лексичної системи німецької мови.					Морфологічна та синтаксична система старонімецького періоду.		Морфологічна та синтаксична система середньо німецького періоду.		Грамаітична система новітнього періоду розвитку німецької мови.			
Кількість балів за практичні		10 балів	10 балів	10 балів					10 бали		10 бали		10 бали			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)								Модульна контрольна робота 2 (25 балів)							
Підсумковий контроль	Екзамен 40 балів															

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Плани семінарських занять

Змістовий модуль I

Основні положення історії німецької мови

№ 1 Тема: Історія мови як наука. Індоевропейська мова та виокремлення германської мови..

1. Предмет дослідження історії мови.
2. Порівняльно-історичне мовознавство. Мета та задачі.
3. Зв'язок історії мови з іншими науками.
4. Індоевропейська мова та її мовні особливості.
5. Взаємозв'язок індоевропейських мов.
6. Теорії виокремлення індоевропейських мов.
7. Германська мова та її особливості.

№ 2 Тема: Виникнення і розвиток німецької мови (від старонімецької до сучасної мови).

1. Другий перебіг приголосних.
2. Історія слова *deutsch*.
3. Становлення німецької нації та становлення німецької мови.
4. Екстралінгвістичні фактори впливу на розвиток німецької мови.
5. Періодизація історії німецької мови.

№ 3 Тема: Становлення фонетичної системи німецької мови. Формування лексичної системи німецької мови.

Фонологічна система німецької мови у старонімецький період.

Фонетичні особливості середньонімецької мови.

Фонетичні особливості новітнього періоду розвитку німецької мови.

Розвиток словникового складу німецької мови в усі періоди розвитку.

Збагачення словникового запасу.

Розвиток орфографії німецької мови.

Змістовий модуль II

Періоди розвитку німецької мови

№ 4 Тема: Морфологічна та синтаксична система старонімецького періоду розвитку німецької мови.

1. Граматичні категорії дієслів та іменників.

2. Класифікація дієслів.
3. Відмінювання іменників.
4. Просте та складне речення.
5. Головні та другорядні члени речення.
6. Порядок слів у простому та складному реченнях.
7. Засоби вираження заперечення.

№ 5 Тема: Морфологічна та синтаксична система середньонімецького періоду.

1. Сильні та слабкі дієслова.
2. Спрощені структури вербальних форм.
3. Розвиток нових граматичних форм дієслів.
4. Уніфікація типів відміни іменників.
5. Тенденція до фіксованого порядку слів.
6. Просте та складне речення.
7. Засоби вираження заперечень.

№ 6 Тема: Граматична система новітнього періоду розвитку німецької мови.

1. Розвиток нових часових форм дієслова.
2. Зміна в системі іменників.
3. Синтаксис новітньонімецького періоду.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання для самостійної роботи студентів

Перелік питань для самостійного опрацювання за періодами розвитку німецької мови:

Змістовий модуль I. Основні положення історії німецької мови

Ahd. Старонімецький період:

1. Der Sprachwandel. Sprachinterne und sprachexterne Ursachen des Sprachwandels.
2. Gegenstand und Aufgaben der Sprachgeschichte. Periodisierung der deutschen Sprachgeschichte.

3. Vorgeschichte der deutschen Sprache: indoeuropäische Sprachen, germanische Stämme und ihre Sprachen.
4. Vom Indogermanischen zum Germanischen: sprachliche Neuerungen.
5. Der ahd. Sprachraum und die ahd. Territorialdialekte.
6. Das Wort „Deutsch“. Die Entwicklung des Schrifttums.
7. Sprachliche Denkmäler des Ahd.
8. Vokalsystem des Ahd.
9. Diphthonge. Ahd. Diphthongierung. Monophthongierung.
10. Der primäre Umlaut. Umlauthinderungen.
11. Brechung. Ablaut.
12. Konsonantenbestand des Ahd.
13. Die ahd. Lautverschiebung, Vokaldehnung durch Nazalschwund.
14. Geminatio, Geminationsarten. Vereinfachung der Geminatio.
15. Das ahd. Substantiv.
16. Das ahd. Adjektiv.
17. Das ahd. Verb. Schwache Verben. Präsens. Präteritum.
18. Das ahd. Verb. Starke Verben. Präsens. Präteritum.
19. Der Gebrauch der Tempusformen im Ahd.
20. Präterito-Präsentien im Ahd. Athematische Verben.
21. Die Entwicklung der analytischen Formen des Verbs.
22. Das Pronomen. Die Numerale.
23. Die Entwicklung des Artikels.
24. Die Hauptmerkmale des ahd. Satzbaus. Der einfache Satz. Der komplexe Satz.
Die Satzverbindungen.
25. Der Wortschatz.

Змістовий модуль II
Періоди розвитку німецької мови

Mhd. Средньонімецький період:

1. Zeitlich-räumliche Gliederung. Gesellschaftliche Verhältnisse in der mhd. Periode.
2. Das Wort „Deutsch“
3. Das deutsche Sprachgebiet. Die Ostexpansion.
4. Die Existenzformen des Mhd.
5. Mittelhochdeutsche Mundarten. Mittelniederdeutsch.
6. Die Entwicklung der mhd. Prosa: geistliche, wissenschaftliche Prosa, Rechtsprosa, Kanzleiprosa.
7. Wortschatz des Mhd: Wandel im Wortschatz, Bedeutungsentwicklung, abstrakte Lexik
8. Wortschatz der höfischen Dichtung und des Heldenepos, terminologische Schicht, Berufslexik.
9. Langvokale und Diphtonge im Mhd.
10. Vokalharmonie: Umlautung. Umlauthemmungen. Sekundärumlaut.
11. Vokalismus der Nebensilben: Bewahrung, Abschwächung, Schwund (Apokope, Synkope)
12. Kurzvokale im Mhd. e-Laute. Ablaut: qualitativer und quantitativer.
13. Vokalismus des Mhd., neue Konsonanten.
14. Konsonantismus: Konsonantenverdoppelung. Auslautverhärtung.
15. Konsonantismus: Assimilation. Dissimilation. Konsonantenschwund.
16. Deklination der Substantive.
17. Der Gebrauch der Kasus. Entwicklung des Artikels im Mhd.
18. Adjektive im Mhd. Steigerung.
19. Die Vereinfachung der Verbalflexion: die Abschwächung des Themavokals, Abschwächung der Suffixe der schwachen Verben.
20. Ausgleich der Personalendungen. Umlaut und Brechung bei den Verben.
21. Präsens und Präteritum Konjunktiv. Der Ablaut in den Formen der starken Verben.
22. Die Kategorie der Zeit.

23. Die fortschreitende Differenzierung im Gebrauch der Zeitformen des Konjunktivs.

24. Satzbau.

Fnhd. Ранньонімецький період:

1. Die zeitlichen Grenzen der fnhd. Periode. Kulturgeschichtliche Entwicklung.
2. Deutsch in frühbürgerlicher Zeit. Die großen Schreibsprachen. Sprachliche Einigungstendenzen.
3. Luthers Rolle in der Entwicklung der deutschen Sprache.
4. Wortschatz im Fnhd.
5. Entlehnungen im Fnhd.
6. Vokalismus: Diphthongierung, Monophthongierung, Rundung, Entrundung.
7. Positionsbedingte Dehnung und Kürzung der Vokale.
8. Großschreibung.
9. Wandlungen im konsonantischen Bereich.
10. Deklination der Substantive.
11. Neue Formmittel zur Pluralbildung der Substantive.
12. Satzbau: die Wortstellung im einfachen Satz, die Satzverbindung.
13. Negation, Entwicklung der verbalen Klammer.
14. Der komplexe Satz. Die Satzverbindung.
15. Entwicklung des Futurs.

Nhd. Новітній період:

1. Die zeitlichen Grenzen des Nhd.
2. Die Sprachpflege im 17. Jh.
3. Die Entwicklung der deutschen Literatursprache im 17-18. Jhd.
4. Die Regelung der Rechtschreibung.

5. Die Sprachregelung auf dem Gebiet der Grammatik
6. Die Entwicklung der deutschen nationalen Literatursprache im 19. und 20. Jh.
7. Entwicklungstendenzen im heutigen Deutsch

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Кількість годин	Термін виконання (місяці)
Змістовий модуль 1. Основні положення історії німецької мови			
Старонімецький період	Семінарське заняття, модульний контроль, підсумковий тест.	10 год.	Вересень
Середньонімецький Період	Семінарське заняття, модульний контроль, підсумковий тест.	10 год.	Жовтень
Змістовий модуль 2. Періоди розвитку німецької мови			
Ранньонімецький Період	Семінарське заняття, модульний контроль, підсумковий тест.	10 год.	Листопад
Новітній період	Семінарське заняття, модульний контроль, підсумковий тест, залік.	10 год.	Грудень
Разом		40 годин	

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «Історія німецької мови» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Лекційні заняття	8
2.	Семінарські заняття	66
3.	Модульні контрольні роботи	50
Підсумковий рейтинговий бал		124
Коефіцієнт розрахунку рейтингових балів		2,06
Екзамен		40

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.

➤ **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень магістрантів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання тестових модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує магістрант за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань бакалаврів (модульний контрольний тест – див. Додаток 1) здійснюється після завершення вивченого навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються магістрантам упродовж вивчення дисципліни «Історія німецької мови».

Таблиця 8.4

Розподіл балів, що присвоюються бакалаврам

Модулі						ПМК	Екзамен
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
13	12	12	13	12	12	50	40

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) **За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:** індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) **За ступенем самостійності мислення:** репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) **За ступенем керування навчальною діяльністю:** під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ навчальні посібники;
- ✓ підручники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Історія німецької мови»;
- ✓ авторські конспекти лекцій.

Рекомендована література

Основна

1. Бублик В.Н. Історія німецької мови. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 272с.
2. Введение в германскую филологию: Учебник для филол. фак. ун-тов / М.Г.Арсеньева, С.П.Балашова, В.П.Берков, Л.Н.Соловьева. – М., 1980.
3. Гухман М.М. От языка немецкой народности к немецкому национальному языку. Ч.1–2. – М.: Наука, 1955–1959.
4. Гухман М.М., Семенюк Н.Н. История немецкого литературного языка IX–XVвв. – М., 1983.
5. Гухман М.М., Семенюк Н.Н., Бабенко Н.С. История немецкого литературного языка XVI–XVIIIвв.– М., 1984.
6. Жирмунский В.М. История немецкого языка. – М., 1965.
7. Зиндер Л.Р., Строева Т.В. Историческая фонетика немецкого языка. – М.-Л., 1965.
8. Зиндер Л.Р., Строева Т.В. Историческая морфология немецкого языка. – Л., 1968.
9. Зиндер Л.Р., Строева Т.В. Практикум по истории немецкого языка. – Л., 1977.
10. Москальская О.И. История немецкого языка (на нем. языке). – М., 1985.
11. Филичѐва Н.И. История немецкого языка: Курс лекций. – М., 2004.
12. Чемоданов Н.С. Хрестоматия по истории немецкого языка. – М., 1953.
13. Schmidt, Wilhelm [Hrsg.] / Langner, Helmut [Bearb.]: Geschichte der deutschen Sprache. Ein Lehrbuch für das germanistische Studium. 7., verb. Aufl., erarb. unter der Leitg. v. Helmut Langner. Leipzig, 1976.
14. „Einführung in das Studium der deutschen Sprachgeschichte“ von L.R. Sinder, T.V. Strojewa, 1977

15. Stedje A. Einführung in die Sprachgeschichte und Sprachkunde.- 2. Aufl. - München: Fink, 1994. - 223 S.
16. Sonderegger, Stefan 1979. Grundzüge dt. Sprachgeschichte. Diachronie des Sprachsystems: Einführung Genealogie Konstanten. - Berlin, New York, 1979.-Bd.1.- 345 S.
17. Schmidt W, Geschichte der deutschen Sprache. - 8. Aufl., - Stuttgart: S. Hirzel Verlag, 2000. - 407 S.
18. Polenz P. Deutsche Sprachgeschichte vom Spätmittelalter bis zur Gegenwart. Einführung, Grundbegriffe. –Berlin, New York: de Gruyter. - 2000. - Bd. 1. - 385S.
19. Polenz P. Deutsche Sprachgeschichte vom Spätmittelalter bis zur Gegenwart. XVII. und XVIII. Jahrhundert. - Berlin, New York: de Gruyter. - 1994. - Bd. 2.- 498 S.
20. Polenz P. Deutsche Sprachgeschichte vom Spätmittelalter bis zur Gegenwart. XIX. und XX. Jahrhundert.- Berlin, New York: de Gruyter. - 2000.- 757 S.
21. Martysciuk N. Характеристика немецких заимствованных имен существительных в русском языке. - Poznan, 1978.- 78 S.
22. H. Moser. Deutsche Sprachgeschichte. Tübingen 1985

Додаткова

1. Duden Deutsches Universalwörterbuch / hrsg. u. bearb. vom Wiss. Rat u.d. Mitarb.d. Dudenred. unter Leitung von Günter Drosdowski. - 2., völlig neu bearb. u. stark erw. Aufl. - Mannheim; Wien; Zürich: Dudenverl., 1989. - 181 S.
2. Kleines Wörterbuch sprachwissenschaftlicher Termini, Leipzig, 1976.- 243 S.
3. Paul H. Deutsches Wörterbuch / Bedeutungsgeschichte und Aufbau unseres Wortschatzes. - 10. überarb. und erw. Aufl. - Tübingen: Niemeyer, 2002. - 124 S.

4. Wahrig G. Deutsches Wörterbuch. - Siebersloh, München: Bertelsmann Lexikon Verlag GmbH, 1991. - 1675 S.
5. Kluge F. Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache, bearbeitet von E. Seebold, 23., erweiterte Auflage. - Berlin - New York: Walter de Gruyter, 1995. - 190 S.

Б 72 Історія німецької мови. Програма навчальної дисципліни / Укладачі Шапочкіна О.В., Драч Н.Є. – К.: Київський міський педагогічний університет імені Бориса Грінченка, 2016 – 28с.